

با اجرای دقیق رتبه‌بندی معلمان، پویایی به کلاس و مدرسه برگردد

چرا طرح رتبه‌بندی معلمان اجرائی نمی‌شود؟

حسین ثقفی | ماجرای رتبه‌بندی که بیش از بیست سال از طرح آن می‌گذرد و عملیاتی نمی‌شود، می‌تواند ریشه‌ها و علت‌های گوناگونی داشته باشد که ما قصد داریم به این عوامل بپردازیم.

۱- نبود باور ایمانی به کارکردهای آموزش و پرورش در جامعه: ما در گفتمان زبانی از همه مسوولان کشور می‌شنویم که آموزش و پرورش تاثیر وافر در پیشرفت و سلامت روحانی جامعه دارد اما این بیشتر ذکری لسانی است که فاقد یقین قلبی است، چون اگر کسی حرفی را که باور داشته باشد، بگوید بدون تردید و فوت وقت برای به ثمر رسیدنش برنامه میریزد، می‌کوشد و کار را به نتیجه می‌رساند. پس سخن از رتبه‌بندی تاکنون لقلقه زبان بوده است و امیدواریم زین پس نباشد.

۲- نگاه اقتصادگرا و دولتهای تحصیلگرا: متأسفانه تا امروز اغلب دولتها صرفاً بر مبنای نفع مادی به بخشهای مختلف چشم دوخته‌اند و نتوانسته‌اند غیر از نفت، برای کشور سرمایه‌ای دیگر متصور شوند. حال آنکه سرمایه انسانی است که سبب رسیدن به مدنیت، همدلی و شرافت می‌شود. نگاهی به اختلاس‌ها، رشوه‌ها، پرونده‌های گوناگون اقتصادی نشان می‌دهد که ایران در توجه به سرمایه انسانی به شدت ضعیف عمل کرده و غرقاب نفت، چشم اندیشه دولتها را چنان کور کرده است که نتوانسته‌اند افراد انسانی و نیازهای آنان را ببینند و به همین دلیل بخش اعظمی از این سرمایه به خاطر نفت، سوزانده شده است و برخی دیگر هم که عده اندکی هستند به برج و بارو دست یافته‌اند.

۳- غفلت از آثار تربیتی آموزش و پرورش: اینکه ما در آمارهای طلاق، دزدی، حبس و بزه در خاورمیانه و گاه دنیا صدرنشین باشیم، بسیار قابل تأمل است. در نظر داشته باشیم که ما در کشوری اسلامی زندگی می‌کنیم و این خلاف جهت رفتن جامعه از اصول اخلاقی، زنگ خطری وهمناک

است. آموزش و پرورش اگر مورد توجه حاکمیت قرار گیرد، می‌تواند در اخلاق، منش و روحیات افراد انسانی چنان اثر مثبتی داشته باشد که جامعه‌ای سازنده شکل دهد و هر فرد قبل از هر چیز خود را در خدمت منافع جمع قرار دهد نه اینکه برای رسیدن به منافع فردی از هیچ نیرنگ و بی‌اخلاقی غفلت نکند.

۴- نبود ساختار علمی در آموزش و پرورش: اگر بگوییم تا امروز، آموزش و پرورش در ایران به‌طور دیمی اداره می‌شده است، گزاف نگفته‌ایم.

خوب دقت کنید که در این دهه‌ها در ابعاد تربیت نیروی انسانی و تامین معلم برای مدارس، محتوای درسی، مواد آموزشی، فضاهای مدارس، دستگاه تعلیم و تربیت کشور چگونه عمل کرده است؟ به جرات می‌توان گفت در هیچ بخشی نشان از علم و تحقیق وجود ندارد.

۵- نبود طرحی تحولی با افق کوتاه‌مدت برای آموزش و پرورش: گرچه ما سند تحول بنیادین و افق ۱۴۰۴ را داریم اما به واقع می‌دانیم این سند غالباً در همان مقام حرف و کاغذ باقی مانده و تحولی در تعلیم و تربیت ایجاد نکرده است. معمولاً سندهای شعاری این‌گونه هستند و بیشتر رنگ ایدئولوگ دارند و چون عمیقاً سعی می‌کنند که بدون هزینه پیش بروند، ناموفق هستند. تردیدی نیست که تربیت انسان‌هایی توانمند و خلاق نیازمند هزینه‌های متفاوت است که بخش اعظم آن مربوط به تعلیم‌دهندگان است. وقتی طرح موسوم به رتبه‌بندی بیش از بیست سال در راهروهای سیاسی کشور معطل بماند و معلمان نسبت به سایر کارمندان کشور از دریافتی کمتری برخوردار باشند، مسلم است که نمی‌توان در این نهاد، امید پیشرفت و اجرای طرح‌های گوناگون را داشت.

و اما پیشنهادات ما: باید آموزش و پرورش و هزینه‌های آن خارج از برنامه توسعه پنج ساله کشور مورد بررسی قرار گیرد و افق آن نیز نباید مدت‌دار باشد. دیگر آنکه باید برای اجرای سند تحول زمان‌بندی توأم با هزینه در نظر گرفته شود و نهایتاً اینکه در هر سال با نظرخواهی از کارشناسان و متخصصان امر میزان توفیق یا عدم توفیق طرح‌ها و برنامه‌ها سنجیده شود و برای هر کدام چاره‌اندیشی لازم صورت گیرد. اکنون آنچه لازم به نظر می‌رسد، اجرای طرح رتبه‌بندی و رساندن شأن و جایگاه معلمان در سطح اساتید دانشگاه است تا ضمن رضایتمندی حقوقی، زمینه‌هایی برای ارزیابی عملکرد او فراهم شود که بدین ترتیب پویایی به کلاس و مدرسه برگردد؛ در آن صورت می‌توان امید داشت که در بخش سرمایه انسانی، کشور در مسیر پیشرفت و ترقی قرار گرفته است.

□□□□□□ 1400 □□□□□□ 25 □□□□□□ □□□□□□:□□□□